

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

ARAN

Numerò:

76

DELUNS:

18-XII-1989

*Bon Nadau
e
Erós An Nau 1990 entà toti*

Postaus Editades peth Centre de Normalisacion Lingüística dera Val d'Aran, escuelhudes d'un concurs realisat per quauques escòles dera Val d'Aran.

Aguestes postaus s'an metut ara venta ena sedença deth Centre de Normalisacion Lingüística, còto Saforcada s/nº Vielha.

Es postaus escuelhudes corresponen de dreta a quèrra as mainatges:

- * Elena Sanjuan. Curs 8au. C, dera Escòla Publica Garona de Vielha.*
- * Eva Madrid. Curs 8au. dera Escòla Publica de Bossòst.*
- * Amaya Martimpé. Curs 7au. A, dera Escòla Publica Garona de Vielha.*

Boni Aninòs!

IMPRESI SENSE ADREÇA

NADAU EN LES

Es Hèstes de Nadau se demoren cada an en Les damb fòrça illusion per part des sòns abitants. E ei que des de tostemp s'an organisat polidi actes autant entàs petiti coma entàs grani.

Comencen aquesti damb era Tradicionau Missa des 12 deth ser, era vesilha de Nadau. Era Corau deth pòble s'amasse aquest dia entà cantar tot un seguit de cançons nadalenques ena nòsta lengua: "Grilhonet", "Eth Tamborèr", "Flocali", "Cantem Nadau", "Net de Patz" eca. formen part deth sòn repertòri. Es ues son revirades ar aranés deth castelhan o deth catalan, mès n'i a tanben que son trètes de cançonèrs occitans e adaptades dempús pera pròpia corau ar occitan gascon dera Val d'Aran.

Abantes dera Missa de Mieja Net, cau díder qu'es mainatges dera escòla se passegèn per tot eth pòble en tot cantar e arremassant sòs, ueus, torrom, e tot aquerò qu'era voluntat dera gent les volgue dar.

Mès ei plan era vesilha de Reis quan per part der Ajuntament e dera Associacion de Pares, s'organisen es actes mèis importants entara mainadèra.

Es sues Majestats, es Reis d'Orient, arriben en ua grana carrossa, acompanyadi peth tapatge des sirènes des coches des Pompièrs e era lum des entòrches que pòrten es joeni.

Dempús qu'era comitiva a recorrut eth pòble, arribe ena Sala Polivalenta a on es mainatges les aufrissen as Reis e a toti es presents ua representacion teatrau en aranés sus eth Naishement de Diu. Representacion aguesta, a on era lum e era musica s'amassen damb era gràcia dera mainadèra, dant com resultat quauqu'arren plan emotiu e d'ua grana sensibilitat. Enguan se premanís ua òbra un shinhau diferenta pr'amor que es sòns protagonistes seràn es elements dera natura: (Es mainatges daràn vida as arbes, as animalòts, as estrelhes, ara lua... entà sajar d'aportar un messatge d'amor e de patz, mèis sustot tanben de respècte pera natura.)

Un còp acabada era representacion, -quin moment mèis espectacular ei era aparicion der àngel anonciant as pastors eth naishement de Diu-, es Reis d'Orient pugen en escenari entà adorar ath divin mainatge. Dempús repartissen mochets entàs petits dera casa non sense antes dirigí-les ues paraules entà rebrembà-les que cau comportà-se coma cau entà recéber aquera net es presents qu'an demanat as Reis.

Atau se passen donques es Hèstes de Nadau en Les, un pòble petit, mèis qu'encara ei gran en illusion e entossiasme, sustot entre es sòns mainatges.

Manuela Ané.

Collaboradora ena organisacion des actes des Hèstes de Nadau de Les.

Eth Sr. Alcalde de Les, Emilio Medàn, informèc ad aguesta redaccion que hè dejà 3 setmanes que foncione eth Nau Consultòri de Les en edifici des Monges, jos era direccion dera Doctora Cristina Domingo e eth practicant ATS Luis Alós. Tanben daràn servici domiciliari as pòbles de Bausen e Canejan.

Eth telefòno deth consultòri ei eth 64 82 29. S'auetz besonh deth mètge e telefonant ad aquest numerò non contète, telefonatz ar Espitau de Vielha as numeròs: 64 00 04 e 64 00 06.

Segontes er Alcalde, aquest edifici ei cedit ar Ajuntament que tanben lo darà a Benestar Sociau tà que a mèis de consultòri se pogue installar ua residéncia de gent grana coma complement dera residéncia de Sant Antoni de Vielha.

Er Alcalde tanben informèc ad aguesta redaccion qu'enguan es arbes de Nadau les haràn a vier vius tà que dempús des Hèstes de Nadau se poguen plantar en pòble.

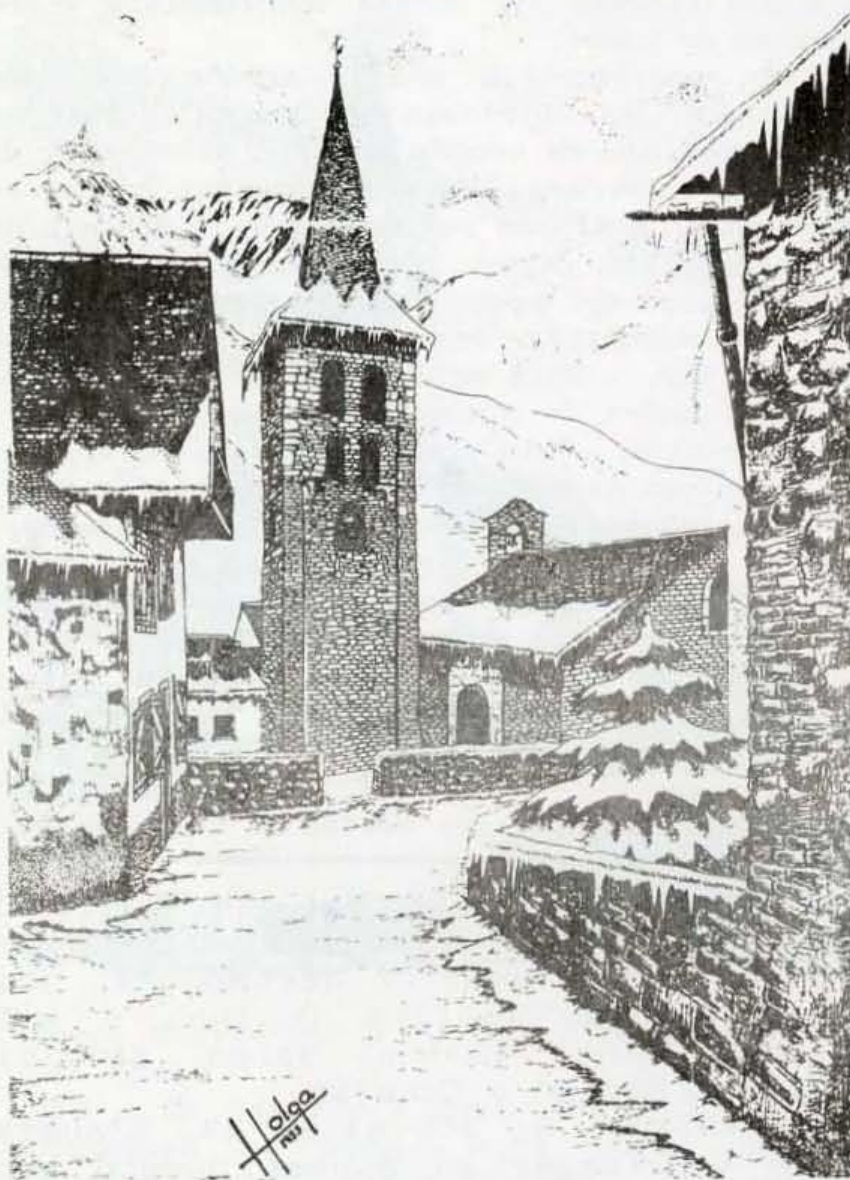

Dempús de 20 ans d'èster arturada, es mainatges dera Escòla de Les jos era survehança dera mèstra Isabèl Caubet an metut en foncionament era prumèra imprenta qu'auèc era Val d'Aran (enes ans 30) editant ua postau que se repartirà entre es pairs des mainatges.

Felicitats ara Escòla de Les pera iniciativa!

NADAU EN BOSSÒST

En pòble de Bossòst es actes culturaus mès importants qu'auràn en aquestes Hèstes de Nadau son es següenti:

Eth dia 22 entàs 10 deth ser en Centre Culturau deth pòble se representarà era òbra de teatre "Les joguines olvidades" peth grop TREPA.

Era programacion deth cine de Bossòst serà era següenta:

Eth dia 25 e 26 de deseme se poderà veir era pellicula "Los gemelos golpean dos veces".

Eth dia 1 de Gèr/90 era pellicula "Soldadito Español".

Eth dia 6 e 7 de Gèr se poderà veir era pellicula "Agarralo como puedas".

Eth dia 5 de Gèr peth ser se demorarà coma cada an era Cavalcada des Reis d'Orient que

vieràn coma cada an damb es morralets e es carròsses plies de aquerò qu'es mainatges qu'auetz estat bravi ath long der an les auetz demanat.

Laguens der acte dera Cavalcada tanben se harà era representacion viua deth "Naishiment de Diu" damb personatges deth madeish pòble de Bossòst.

CURS DE CATEQUÈSI ENTÀ ADULTS ORGANISAT PES CAPELHANS D'ARAN

Vielha.- Dies { 12 e 26 Gèr
9 e 23 Hereuèr.

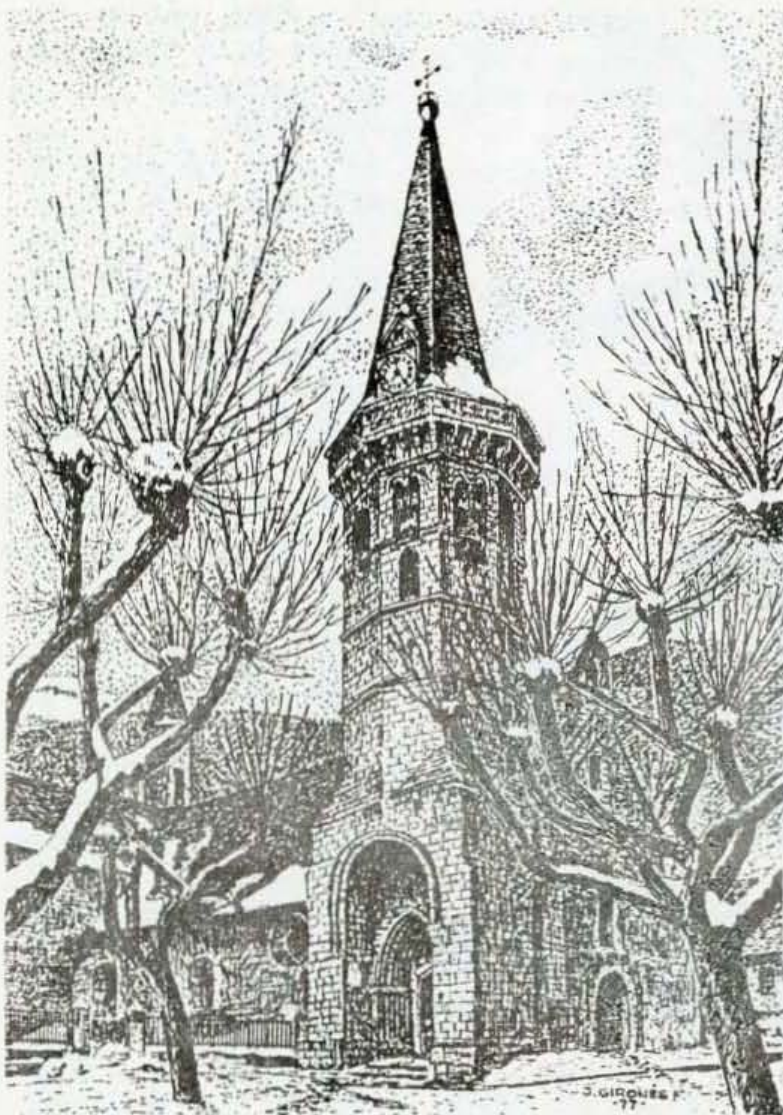
Bossòst.- { 9 e 23 Març
6 e 20 Abriu

Les.- Dies 4 e 18 Mai

Dia.- DIUENDRES
Ora.- 10 deth SER

LOCAUS.- VIELHA: Sala Parroquiiau, BOSSÒST: Cine, LES: Sala der Ajuntament.

NADAU EN VIELHA

Es activitats culturaus qu'auràn lòc en Vielha son es següentes:

En primèr lòc se harà eth concurs d'ornamentacion damb motius Nadauencs de vitrines, en eth que i pòden participar toti es comèrci e botigues de Vielha.

Era inscripcion se harà en Ajuntament enquia eth dia 20 de deseme.

Se valoraràn en aquest concurs: Era ornamentacion, era illuminacion e era originalitat enes dessenh. Eth resultat deth concurs se harà public eth dia 22 de deseme en taulèu der Ajuntament. Es prèmis se daràn eth dia 5 de Gèr pes reis d'Orient.

1èr. prèmi 15.000 ptas.

2au. prèmi 10.000 ptas.

3au. prèmi 5.000 ptas.

Eth dia 23 de deseme FOTBOL SALA a cargue deth

Boira Neguri e ua seleccion de professionaus d'Uruguai.

Eth grop de teatre infantil deth Departament de Cultura der Ajuntament de Vielha-Mijaran jos era direccion de Kike Boya representaràn era "Net de Nadau" eth propèr dia 25 de deseme tàs 8 deth ser ena plaça dera Glèisa de Vielha.

Eth dia 5 se harà era tradicionau cavalcada de Reis patrocinada coma cada an per FECSA. Pòrten presents tà toti e demoren era vòsta preséncia tà aleugerir era carga que pòrten es sues carròsses.

ORARI DE MISSES EN VIELHA

Eth dia 24 tas 12,00 deth ser

dia 25 tàs 11,00 deth maitin e tàs 7,30 deth ser

dia 30 tàs 7,30 e tàs 8,15 deth ser.

dia 31 tàs 7,30 e tàs 8,15 deth ser.

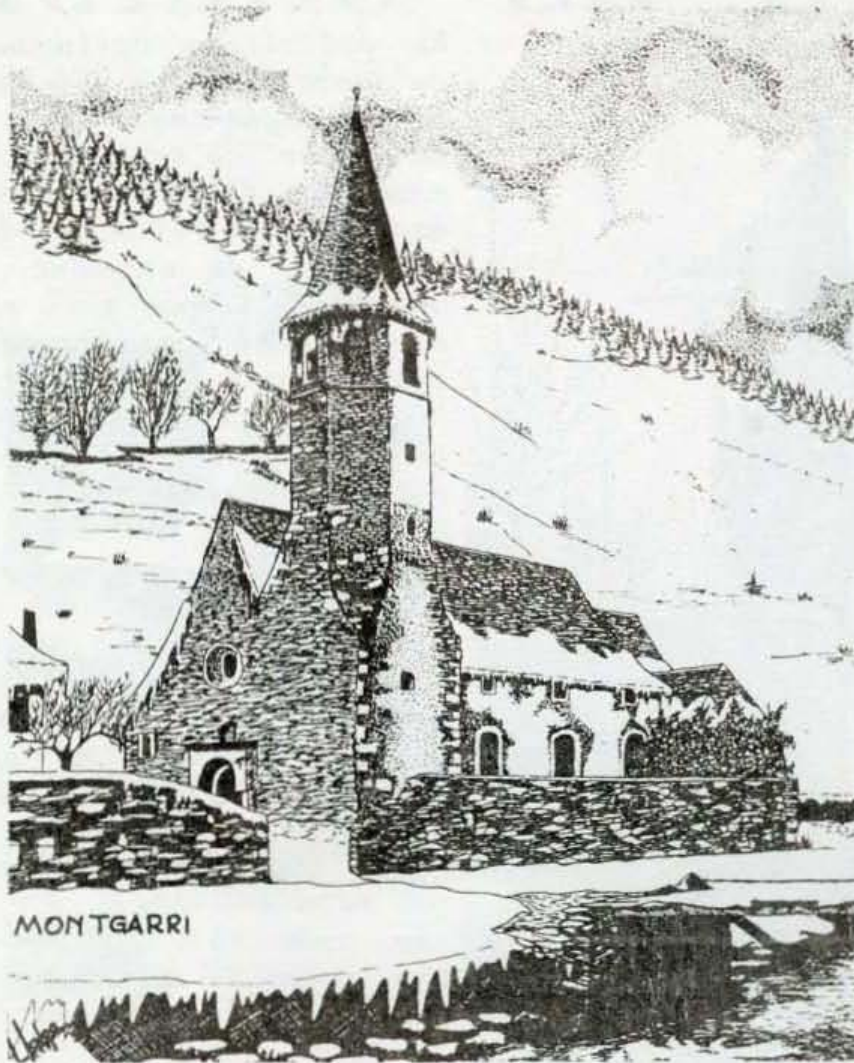
dia 1 de Gèr tàs 7,30 e 8,15 deth ser.

dia 5 tàs 7,30 e tàs 8,15 deth ser.

dia 6 tàs 7,30 e 8,15 deth ser.

Totes es Misses que se hèn tàs 7,30 seràn en ARANÉS.

NADAU EN NAUT ARAN

MONTGARRI

En Naut Aran es actes tath aquestes Hèstes seràn:

BAQUÈIRA:

Eth dia 24 se harà era Hèsta de "Papa Noel". Ath long deth dia se poderà trobar aquest personatge enes pistes d'esquí de Baquèira. Ath torn deth ser darà presents e mochets en nucli de Baquèira.

Eth dia 30 tàs 7 deth ser se harà era celebracion dera Missa acompanyada pera Corau de Vielha que dempús dera Missa cantaràn cançons nadauenques. Eth dia 31 tàs 8 deth ser se harà era tradicionau baishada d'entòrches, er acte anarà complementat damb

huecs d'artifici e tà sacodí-se er heret s'ofèrirà a toti un vin caud.

Eth 3 de Gèr tàs 7 deth ser, concèrt de musica classica pera Orquèstra de Camara deth palais dera musica catalana de Barcelona damb pèces de Bach, Tartini e Txaikovski. Tanben actuarà eth solistede clavencin *Claudi Arimany*.

Eth dia 5, tradicionau cavalcada de Reis damb chocolatada e còca

En **ARTIES** se harà era missa de Nadau eth dia 25 tà meddia acompanyada pes mainatges dera Escòla Publica que dempús cantarà cançons Nadauenques. Dempús dera missa e ath torn der arbe der Urtau er Ajuntament d'Arties aufrirà a toti un vin caud tà trèir eth hered des assistents, tanben aufrirà quauqua gormanderia tara mainadèra.

Eth dia 5 de Gèr se harà era tradicionau cavalcada de Reis organizada per APA dera Escòla e patrocinada per Ajuntament deth Pòble. Vos hènt a saber que toti i ètz convidadi e vos desiren un

BON NADAU E UN ERÓS AN NAU.

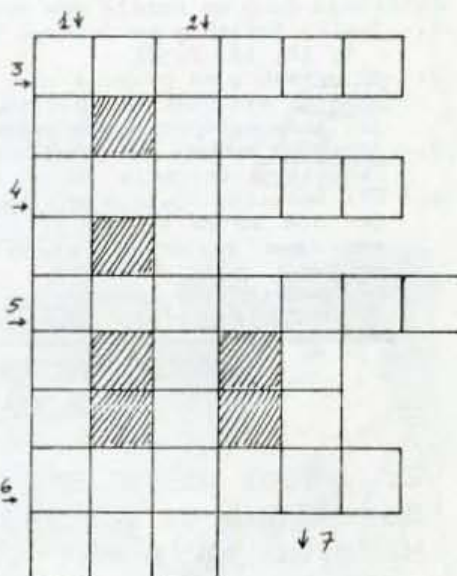
E	R	A	C	A	M	I	L	T	S
E	M	P	A	O	R	A	D	A	A
C	D	E	L	E	G	S	Q	U	L
E	I	C	I	O	A	M	E	N	I
R	Ç	A	B	R	R	A	E	T	M
N	H	G	A	R	G	O	L	H	A
A	P	R	C	O	O	P	L	E	N
L	U	C	A	P	L	D	E	S	A
H	E	T	B	O	H	E	R	A	M
A	R	R	A	T	A	N	A	E	N

SAUSSÈR DE LETRES

Cercatz en aquest
Saussèr de letres
8 nòms de bestiar
sauvatge.

CROTZAMENT DE MOTS

- 1.- Persona que sage de véner
objèctes o minjars a d'auti.
- 2.- Accion de trè-se es sabates.
- 3.- Lòc a on s'amanís eth minjar.
- 4.- Persona qu'a mès d'ensenhar
coneishements tanben eduque.
- 5.- Lòc a on se produís reaccion
nuclear controlada.
- 6.- Accion de mossegar.
- 7.- Part dera husta deth pin damb
fòrça resera.

Opinion

A! qu'èm en Nadau!

Cada an entad aquestes hèstes tornam ara madeisha: mo'n auem desbrenbat des campanhes entà protegir ara mair natura (Hèsta der arbe enes estudis entà qu'es mainatges apreniguen a respectar er arbe hònt de vida), des gessudes des pompièrs entà amortar es huecs d'aquest país nòste, de tèrres usclades, sorrostides, a on solet campe bèra garrabusta, calhauèra e entà hèr companhia d'un shinhau de vida: Bèra qu'auta cernalha, e còp sec toti nosati mos tornam engenhèrs de montes, biològs, botanics, eca., donc sense cap tipe de vergonha mos lheuam coma jutges età determinar quin arbe ei sobrèr e quin non n'ei: arbes bracats qu'an trigat ans e ans tà hè-se, e era sua fin serà passar dus dies en un cornèr de bèth larèr entà sajar de remplir aquera uedor consumista d'aquesta nòsta societat, amiada per un eishame de pantres estrafalaris.

Ua legedora de TOTI

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

CONSELH COMARCAU
DERA VAL D'ARAN

DIRECCION GENERAU
DE PATRIMÒNI ESCRIT
E DOCUMENTAU DERA
GENERALITAT DE
CATALUNYA

EDITE E IMPRIMÍS:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val
d'Aran.

Còto Saforcada, s/nº
tel.: 64 00 92
25530 V I E L H A

DEPÒSIT LEGAU:
L-1.328-1.987

CONCURS CULTURAU

Entorneja damb un cercle era contèsta bona.

- 1.- Guairi galins a un jornau? (mesura de superficiei)
5, 12, 16, 8, 4
- 2.- Un primau o ua primala ei:
Anhèth esturment de musica, vaishèth de codina, go-
jat joen, un jòc de mainatges.
- 3.- Eth Pòrt d'Orla se trape ena montanha de: Sarrat de
Bandolèrs, Colomers, Tòro, Saboredò, Montludè.
- 4.- Era locucion "Quan a era mèu, vò era cera" vò dèder:
Que non se ne hè, qu'ac vò tot que li agrade era
mèu, que dèishe ua causa per ua auta, qu'ei un
gorjut.
- 5.- Era poèsia "Era cançon dera oelhèra" ei de:
J. Condò, Rafèl Nart, Benosa, Anonima, J. Sandaran.

EXPOSICION D'AQUARÈLLES ENA BIBLIOTÈCA
DERA CAISHA DE PENSIONS DE VIELHA

Er autor dera Exposicion ei ORIOL GUSTÀ que neishec en
Barcelona er an 1932.

Maugrat es sues vivències urbanes, es sues inclinacions
principaus an estat tostemp era pintura e era naturale-
sa. Tostemp li agradèc recorre era Val d'Aran damb
caminades pera Artiga de Ling, Varradòs, Montardo,...
Vedec era beresa d'aguesti paissatges ath long des
sasons der an e ac pintèc.

Aguesta òbra en aquarella s'exposarà ena Bibliotèca dera
Caisha de Pensions de Vielha es dies 30 e 31 de deseme e
er 1 de Gèr de 1990.

Eth remoquet dera setmana

Se la sabetz trucar
era TRONCA cagarà çò
que vosati voleratz!

